

1. OCENA STANU ZDROWIA – Aleksandra Gutysz-Wojnicka	15
1.1. Uwarunkowania kulturowe i społeczne	15
1.2. Uwarunkowania spowodowane płcią, rasą i wiekiem badanego	20
2. BADANIE PODMIOTOWE – Danuta Dyk, Edyta K. Cudak	23
2.1. Zasady przeprowadzania badania podmiotowego	23
2.2. Sposób badania	26
2.3. Wywiad dotyczący aktualnego stanu zdrowia	28
2.4. Wywiad dotyczący dolegliwości ze strony narządów i układów	30
2.5. Wywiad rodzinny i środowiskowy	32
3. PODSTAWY BADANIA PRZEDMIOTOWEGO – Danuta Dyk	35
3.1. Podstawy anatomii topograficznej	35
3.2. Metody i ogólne zasady badania przedmiotowego	40
3.3. Badanie przedmiotowe ogólne i dokumentowanie wyników	44
3.3.1. Wygląd zewnętrzny – pierwsze wrażenie	44
3.3.2. Budowa i proporcje ciała, wzrost i stan odżywienia	45
3.3.3. Podstawowe parametry życiowe (oddech, tętno, ciśnienie tętnicze krwi, temperatura ciała)	48
4. BADANIE SKÓRY, PRZYDATKÓW SKÓRY I WĘZŁÓW CHŁONNYCH – Danuta Dyk	57
4.1. Badanie skóry i dokumentowanie wyników	57
4.1.1. Badanie włosów i dokumentowanie wyników	62
4.1.2. Badanie paznokci i dokumentowanie wyników	63
4.2. Badanie węzłów chłonnych i dokumentowanie wyników	66
5. BADANIE GŁOWY I SZYI – Edyta K. Cudak	73
5.1. Badanie głowy	74
5.1.1. Badanie narządu wzroku	75
5.1.2. Badanie ucha	83
5.1.3. Badanie nosa i zatok	86
5.1.4. Badanie jamy ustnej i gardła	90
5.1.5. Badanie ślinianki przyusznej	94
5.2. Badanie struktur szyi	94
5.2.1. Badanie gruczołu tarczowego	95
5.2.2. Badanie tchawicy	98
6. OCENA KLATKI PIERSIOWEJ I GRUCZOŁÓW PIERSIOWYCH – Danuta Dyk	99
6.1. Struktury anatomiczne klatki piersiowej, linie topograficzne	99
6.2. Kształt i symetria klatki piersiowej	103
6.3. Badanie gruczołów piersiowych i dokumentowanie wyników badania	106
7. OCENA CZYNNOŚCI ODDECHOWEJ – Danuta Dyk	113
7.1. Wprowadzenie	113
7.2. Badanie przedmiotowe klatki piersiowej	115
7.2.1. Oglądanie	115
7.2.2. Badanie palpacyjne	116

7.2.3.	Opukiwanie	119
7.2.4.	Osluchiwanie	121
7.3.	Dokumentowanie wyników	124
8.	BADANIE UKŁADU KRAŻENIA - Danuta Dyk	129
8.1.	Badanie serca	130
8.2.	Ocena krążenia tętniczego	137
8.2.1.	Badanie tętna tętniczego	137
8.2.2.	Ocena ukrwienia tętniczego ręki (test Allena)	142
8.2.3.	Badanie krążenia włosniczkiowego - nawrót kapilarny	143
8.3.	Ocena krążenia żylnego	143
8.3.1.	Ciśnienie i tętnienie w żyłach szyjnych	143
9.	BADANIE BRZUCHA - Danuta Dyk	151
9.1.	Wprowadzenie	151
9.2.	Badanie przedmiotowe brzucha	152
9.2.1.	Oglądanie	153
9.2.2.	Osluchiwanie	154
9.2.3.	Opukiwanie	155
9.2.4.	Badanie palpacyjne	157
9.3.	Badanie odbytu	163
9.4.	Dokumentacja wyników badania	165
10.	BADANIE ŻEŃSKICH NARZĄDÓW PŁCIOWYCH - Aleksandra Gaworska- Krzemińska	167
10.1.	Budowa żeńskiego układu płciowego	167
10.2.	Ocena dojrzałości płciowej	170
10.3.	Prowadzenie badania	173
10.4.	Dokumentacja wyników badania	179
11.	BADANIE MĘSKICH NARZĄDÓW PŁCIOWYCH - Aleksandra Gaworska- Krzemińska	183
11.1.	Budowa męskiego układu płciowego	183
11.2.	Ocena dojrzałości płciowej	185
11.3.	Badanie okolicy pachwinowej, prącia, moszny, jądra i powrózka nasienne	187
11.4.	Badanie palpacyjne okolicy okołodbytniczej i gruczołu krokowego	189
11.5.	Dokumentacja wyników badania	191
12.	BADANIE UKŁADU MIĘŚNIOWO-SZKIELETOWEGO - Aleksandra Gaworska-Krzemińska, Marek Krzemiński	197
12.1.	Schemat badania	197
12.1.1.	Ogólny stan układu narządu ruchu	197
12.1.2.	Odcinkowy stan układu narządu ruchu	200
12.1.3.	Miejscowy stan układu narządu ruchu	201
12.2.	Badanie poszczególnych elementów układu mięśniowo- szkieletowego	205
12.2.1.	Badanie stawu skroniowo-żuchwowego	206
12.2.2.	Badanie kręgosłupa	207
12.2.3.	Badanie kończyny górnej	213
12.2.4.	Badanie miednicy	221
12.2.5.	Badanie kończyny dolnej	223
12.3.	Dokumentacja wyników badania	230

**13. ELEMENTY BADANIA NEUROLOGICZNEGO - Aleksandra Gutysz-
Wojnicka 237**

- 13.1. Wprowadzenie i cel 237
- 13.2. Zasady i sposoby dokumentowania wyników badania
238
- 13.3. Ocena stanu psychicznego 239
- 13.4. Ocena nerwów czaszkowych 247
 - 13.4.1. I nerw czaszkowy (nerw węchowy) 247
 - 13.4.2. II nerw czaszkowy (nerw wzrokowy) 248
 - 13.4.3. III nerw czaszkowy (nerw okoruchowy), IV
nerw czaszkowy (nerw błoczkowy), VI nerw czaszkowy (nerw
odwodzący) 248
 - 13.4.4. V nerw czaszkowy (nerw trójdzielny) 249
 - 13.4.5. VII nerw czaszkowy (nerw twarzowy) 251
 - 13.4.6. VIII nerw czaszkowy (nerw przedsionkowo-
ślimakowy) 252
 - 13.4.7. IX nerw czaszkowy (nerw językowo-gardłowy)
i X nerw czaszkowy (nerw błędny) 252
 - 13.4.8. XI nerw czaszkowy (rdzeniowy) (nerw
dodatkowy) 253
 - 13.4.9. XII nerw czaszkowy (nerw podjęzykowy) 254
- 13.5. Badanie układu ruchu 257
- 13.6. Badanie czucia 262
 - 13.6.1. Czucie głębokie 266
 - 13.6.2. Czucie powierzchowne 267
 - 13.6.3. Interpretacja bodźców czuciowych - funkcja
płata ciemieniowego 268
- 13.7. Ocena równowagi i koordynacji ruchowej (zborności)
270
- 13.8. Badanie odruchów 272
- 13.9. Badanie objawów oponowych 280

**14. BADANIE DZIECKA Z UWZGLĘDNIENIEM ODREBNOŚCI FIZYCZNYCH I
PSYCHOMOTORYCZNYCH ZWIĄZANYCH Z WIEKIEM - Edyta K. Cudak 283**

- 14.1. Badanie podmiotowe 283
- 14.2. Badanie przedmiotowe 284
 - 14.2.1. Ocena ogólnego stanu zdrowia 284
 - 14.2.2. Badanie skóry i jej przydatków 287
 - 14.2.3. Badanie węzłów chłonnych 289
 - 14.2.4. Badanie układu kostno-stawowego 290
 - 14.2.5. Badanie głowy i szyi 292
 - 14.2.6. Badanie narządów zmysłów oraz jamy ustnej
i gardła 293
 - 14.2.7. Badanie układu oddechowego 297
 - 14.2.8. Badanie układu krążenia 300
 - 14.2.9. Badanie jamy brzusznej 304
 - 14.2.10. Badanie narządów moczowo-płciowych 306
 - 14.2.11. Badanie układu nerwowego 307

**15. ODREBNOŚCI W BADANIU PODMIOTOWYM I PRZEDMIOTOWYM OSOBY W
WIEKU GERIATRYCZNYM - Bożena Nowaczyk 311**

- 15.1. Badanie podmiotowe 312
- 15.2. Badanie przedmiotowe 317

**16. OCENA STANU ZDROWIA PACJENTA NA PODSTAWIE WYNIKÓW BADANIA
PODMIOTOWEGO I PRZEDMIOTOWEGO – Danuta Zarzycka 331**

16.1. Dokumentowanie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego 332

16.1.1. Zasady dokumentowania opieki pielęgniarskiej 332

16.1.2. Schemat opisu stanu zdrowia pacjenta – SOAP 333

16.1.3. Wybrane skale klinimetryczne do oceny stanu pacjenta 336

16.2. Analiza wyników badania podmiotowego i przedmiotowego na potrzeby oceny stanu zdrowia 352

PYTANIA SPRAWDZAJĄCE 363

ODPOWIEDZI DO PYTAŃ SPRAWDZAJĄCYCH 367

PYTANIA TESTOWE 383

ODPOWIEDZI DO PYTAŃ TESTOWYCH 397

SKOROWIDZ 399